

הדגשים והגשות על פי פרשת השבוע

חג השבועות | עלון מס' 27 'נוח ומקובל יום זה לישראל'

והנראה בזה – ביום מתן תורה, השמחה היא לא רק של הנשמה שלנו היא וודאי שמחה היא כולה רוחנית חלק אלוך ממעל התורה זה החמצן שלה.. אך לכולנו ש את החלק של הגוף.. החלק העכור שמגיע מהעפר והוא.. לא תמיד מסתדר עם התורה.. הוא לא תמיד מיישר קו עם כל הציוויים שבתורה.. לגוף מאד קשה הפרויקט חיים - שנקרא שמירת תורה ומצוות... נכון הוא מתגבר הוא נלחם אבל קשה... קשה...

ואילו בחג מתן תורה אנחנו רוצים לבטאות בשמחה האדירה שיש לנו לא רק את שמחתה של הנשמה היא לא צריכה ביטוי .. היא בטוח בשמחה.. אנחנו רוצים כדברי רש"י - להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שנתנה תורה בו – למי נח למי מקובל גם הגוף.. גם החלק של הגוף מאושר ושמח ביום שניתנה בו תורה.. הביטוי של הגוף הוא באכילה ושתיה אומר רבי אלעזר - 'הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם מ'ט יום שניתנה בו תורה הוא'... בעצרת כולם מודים כל החלקים שבאדם מודים שיש לתת את החלק שלכם.. גם הגוף מאושר ושמח...

רגע - אבל שאלנו למה הגוף שמח, הרי קשה כל הפרויקט הזה.. הלימוד... השמירת מצוות... זה לא קל... ישנם ניסיונות... למה הגוף שמח בכלל???

ועל זה עונה לנו רב יוסף... אי לא האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא - היום הזה גרם שאני יוסף אחר.. מה הכוונה?? הבה נצא לשוק ונראה מה קורה ליוסף בשוק שהוא בלי תורה... איך נראה אדם בלי תורה... מה התורה עשתה לבריאה מה התורה עשתה לאנושות בכלל, ומה התורה עשתה ללומדיה... כשנראה את זה, נבין עד כמה הגוף למרות כל הקשיים והניסיונות שלו... והכישלונות שלו... מאושר ושמח... הוא רואה מה קורה בשוק למי שאין לו תורה... כמו חיות המהלכים על שניים... רואים איך נראה המוסר הצבוע של אומות העולם.. לחשוב על עולם בלי תורה?? זה עולם של בעלי חיים... התורה שינתה את העולם... שגם יוסף בשוק נראה מעט אחרת מאשר יוסף בלי תורה כלל...

ועל זה אומר רב יוסף אני - שלמדתי תורה ונתרוממתי הרי אנשים הרבה בשוק ששמן יוסף ומה ביני לבינם - התורה שלמדתי רוממה אותי... גידלה אותי... וכיום כל ההנהגה שלי היא הנהגה של תורה היא

הנהגה אחרת.. אז ביום הזה אני רוצה להראות קבל עם ועולם לא רק הנשמה שלי שמחה – גם הגוף שלי... החלק הנמוך שבי... מאושר ושמח.. ואם הכלי ביטוי שלו זה לאכול ולשתות.. אני יתן לו את זה... להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שנתנה תורה בו..

בגמרא בפסחים (סח:) - דתניא ר' אליעזר אומר אין לו לאדם בי"ט אלא או אוכל ושותה או יושב ושונה ר' יהושע אומר חלקהו חציו לאכילה ושתיה וחציו לבית המדרש וא"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו כתוב אחד אומר עצרת לה' אלהיך וכתוב אחד אומר עצרת תהיה לכם ר' אליעזר סבר או כולו לה' או כולו לכם ור' יהושע סבר חלקהו חציו לה' וחציו לכם:

בסוגיה זו נחלקו רבי יהושע ורבי אליעזר איך צריך להתנהג ביום טוב האם מותר לא לאכול ביום טוב שיטת רבי יהושע שביום טוב או אוכל ושותה או יושב ושונה... או ללמוד או לאכול... רבי יהושע לומד יש לחלק את היום טוב גם ללימוד תורה וגם לאכילה ושתיה, ושניהם דורשים זאת מאותו הפסוק... ובהמשך כתוב שרבי אלעזר לנמד שכולם מודים שבחג השבועות – עצרת יש חיוב לדאוג גם לחלק הזה שנקרא 'לכם' – ועל כן חובה לאכול ולשתות בחג השבועות 'בעינן נמי לכם'... - א"ר אלעזר הכל מודים בעצרת דבעינן נמי לכם מ'ט יום שניתנה בו תורה הוא וסברתו משום שזה יום שניתנה בו תורה...

וזה קצת פלא להבנה - וכי בגלל שניתנה תורה ביום זה - זו סיבה לאכילה ושתיה?? הייתי אומר בדיוק להפך... ביום שניתנה תורה נשב מליל ועד בוקר ומבוקר ועד ליל, ונלמד את התורה, הרי זה היום שבו היא ניתנה.. מה פתאום לחלל את קדושת היום הנשגב הזה, בדברים כה פעוטים כמאכל ומשקה?? אתמהה...

רש"י על המקום מבאר - דבעינן נמי לכם. שישמח בו במאכל ומשתה להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל שנתנה תורה בו:

רש"י מוסיף להראות שנוח ומקובל יום זה לישראל... וגם כאן יש להבין למי צריך להראות שנוח ומקובל?? למי צריך להוכיח זאת... מי הוא המתקשה בהבנה שצריך הוכחות לדבר זה???

בהמשך הגמרא מובא המעשה הידוע - רב יוסף ביומא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תלתא אמר אי לא האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא...

ומבאר רש"י - אי לאו האי יומא. שלמדתי תורה ונתרוממתי הרי אנשים הרבה בשוק ששמן יוסף ומה ביני לבינם:

רב יוסף היה חוגג באופן מיוחד בחג השבועות הוא ביקש לשחוט לו עגל משובח שהוא שלישי לבטן – ומדוע? כי בזכות היום הזה יום מתן תורה - שהוא נתרומם בו ע"י לימוד התורה, הוא יצא בן אדם מובחר בן אדם שונה.. הוא שונה מכל היוסף הנמצאים בשוק...

וגם כאן לא מובן וכי בגלל שנתרוממת ואתה שונה מכל היוסף שבשוק, אז צריך לחגוג ולשחוט עגל משובח...אולי להפך ביום זה תשב בבית מדרש ותעשה כזה שטייגען עצום - בלי הפסק כדי לייקר את הזמן ולהראות עד כמה התורה מרוממת אותו. וכי מה העניין של הסעודות המיוחדות ביום מתן תורה...

שבת שלום ומבורך

להכפיף את עצמינו לתורה ולדורשיה'

מעמד הר סיני - המעמד שבו כלל ישראל קיבל את התורה - היה אבן היסוד וציון דרך, שבו עם ישראל הפך לעם ייחודי המחויב בקיום התורה והמצוות...

פרופסור בעל שם עולמי מדען עצום בעל ידע רב שיום אחד פרסם במגזין מכובד ביותר, שבו כותבים טובי המדענים בעולם את מחקריהם - כי ביום מסויים, הוא עתיד לשאת הרצאה בעלת תוכן ייחודי, החיוני לקיום העולם - וכדאי להגיע ולשמוע... הדבר יצר רעש גדול בקהילת הסטודנטים - כמובן שההרשמה הייתה עד אפס מקום ... ויהי היום, האולם מלא מפה לפה... כולם מצפים למוצא פיו של הפרופסור... ואז... הוא מתחיל לומר דברים פשוטים ביותר שהם ברורים לכל ילד... מי שרעב צריך לאכול ומי שצמא צריך לשתות... אין צורך לתאר מה הייתה התגובה של כלל השומעים שבאו... איזה ביזיון היה...

המשל הזה מובא בשם המהר"ל - והתמיהא היא כיצד יתכן שבמעמד הר סיני, הרגע המכונן ביסוד העם היהודי... הציווי האלוקי בעשרת הדברות - אלו דברים כל כך פשוטים שכל אדם אמור להבין לבד ... לא לגנוב... לא לרצוח... פלא... זה המסר לדור דעה... לדור אשר יצא ממצרים וראה את הניסים העצומים ביציאת מצרים... זה מה שצריך לומר להם??

ועוד הרי כתוב שהקב"ה כפה עליהם הר כגיגית, וכי מה צריך לכפות הר כגיגית על עם שאומר נעשה ונשמע?? עם שכה נכנע ומקבל בלי שאלות את התורה, מדוע צריך לכפות עליהם הר כגיגית??

בספר דרש מרדכי מבאר, כי אכן גם את הדברים הפשוטים, אל לנו לקיים אותם מסברא פשוטה, אלא עלינו לקיימם בגלל ציווי התורה, כי הסיכון בזה הוא גדול עד למאד, כי מי שמקיים את המצוות מסברות שכלו, הרי ברגע ששכלו יטה אותו לכאן או לשם, הרי הוא מסוגל לא לקיים, כי זה אינו נראה לו... הוא יכול גם להמציא לעצמו סברות חדשות... מצוות חדשות... ולכן החיוב הוא להיכנע לציווי האלוקי... לכן הקב"ה נתן הוראות ומצוות, אפי" על הדברים הפשוטים... אל לך לחדש משכלך כלום... אפי" דברים פשוטים מקיימים אותם בגלל שזה רצון הבורא יתברך...

מסופר על בעל האור שמח, שהיה לו גבאי שגם היה יהודי בר אוריין ותלמיד חכם - שהיה גבאי נאמן לרבו, ובכל דבר ועניין שאל לדעתו ועשה את רצונו, ויהי היום, נתן האור שמח איזה הוראה, והגבאי אמר לאור שמח - הפעם לשם שינוי הוא אינו מסכים עם הרב... אמר לו האור שמח, אני רואה שאף פעם אתה לא מסכים איתי... חלילה... ענה הגבאי.. תמיד אני מסכים... רק הפעם אינני מסכים... אמר לו האור שמח, כעת אני מבין שמה שהסכמת איתי כל הפעמים זה היה בגלל שגם אתה חשבת כמוני, אבל כעת שאתה חולק עלי ואינך מתכופף לדעתי, מוכח שבעצם דעתך נחשבת בעיניך... רק כל הפעמים חשבת בדיוק כמוני... והסכמת לא בגלל שאתה כפוף לי אלא כי הסתדר לך... כי גם אתה חושב כך... והראיה שבשעת המבחן הנך חולק עלי... זה סימן שאינך כפוף לדעת חכמים...

ואולי זו עוד נקודה, במעמד הר סיני נתחייבנו להיות כפופים לדעת תורה... לא רק לציווי התורה, אלא לאותם חכמי ישראל המורים לנו את ציווי התורה... ומבארים את דיניה... זה היה חלק מהכפה עליהם הר כגיגית - יהודי... תדע לך שדעתך מבוטלת... נכון שאמרת נעשה ונשמע... אבל אני כופה עליך לדעת כי כל הקיום של המצוות, מגיע בגלל הציווי והרצון האלוקי, לא בגלל שאתה מסכים לדין כזה או אחר...

אם כן יוצא איפה, כי עיקר קבלת התורה, היא להכפיף את עצמינו לתורה ולדורשיה... לגדולי ישראל... ולא לפעול כי כך אני חושב... כי כך אני מבין... אלא לקבל את הכרעת התורה... וגם הדברים הפשוטים אנחנו עושים ומקיימים כי זה רצון ד'...

שנזכה לקבל את התורה באהבה, ולהיות ראויים להחזיק בכרתה של תורה

אז שש מאות ושלש עשרה מצות פרוש ענין ומתן שכרן
 את אלה תזכר לנו אלוה מועזנו ומרצה לנו ותמלא משאלותינו
 אמרות טהורות מזקקות שבועתים עליונים ששיו ותמתונים עליו
 ארופות פקספ ונחונות פנהב בקבלת תורה הכתובה מסיני
 אהובים שמרום עמוסים תקרום תאר פלה מאד נתעלה
 בקל לב נצרום בתקמה דרשום בקבלת יום זה עשרת הדברים.
 (מתוך פיוט המיוחס לר' אליהו הזקן)

